

Styrende principper for Det Kgl. Bibliotek – Nationalt Licenskonsortium

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Dette dokument, der er godkendt af Universitetsdirektørudvalget den 25. oktober 2019, beskriver de grundlæggende principper for Det Kgl. Bibliotek – Nationalt Licenskonsortiums virke (herefter KB - Nationalt Licenskonsortium), hvilke institutionstyper, der er berettiget til betjening og de grundlæggende betingelser for betjeningen.

Dokumentet beskriver desuden de indholdskategorier, der forhandles aftaler for, hvornår og på hvilken måde konsortiet forhandler, samt hvilke generelle mål KB - Nationalt Licenskonsortium har for sine forhandlinger. Dokumentet indeholder også en oversigt over KB - Nationalt Licenskonsortiums øvrige services og afsluttes med KB - Nationalt Licenskonsortiums årshjul, med overskrifter og deadlines for årets vigtigste aktiviteter.

De styrende principper for KB – Nationalt Licenskonsortium revideres efter behov.

NOTAT

Oktober 2019

Opdateret september 2020

1 Beskrivelse af KB - Nationalt Licenskonsortium

1.1 Hvad KB - Nationalt Licenskonsortiums licensarbejde består af

Licensarbejdet i KB - Nationalt Licenskonsortium består af en række aktiviteter i relation til forhandling af adgang til elektroniske informationsressourcer for universiteter, samt andre videregående uddannelser, fx professionshøjskoler og erhvervsakademier, desuden statslige institutioner samt regioner. KB - Nationalt Licenskonsortium skal fokusere sin indsats der, hvor det skaber værdi for fællesskabet og yde alle institutioner lige service, vilkår og betingelser.

I tilslutning til forhandling og administration af licensaftaler yder KB - Nationalt Licenskonsortium en række relaterede serviceydelse. Disse er beskrevet sidst i dokumentet.

1.2 Hvad KB - Nationalt Licenskonsortium konsortiet er

KB - Nationalt Licenskonsortium består af de i, der på hvilket som helst givent tidspunkt har indgået samarbejdsaftale med KB – Nationalt Licenskonsortium, om forhandling af licenser.

KB – Nationalt Licenskonsortium forhandler licenser for institutioner og styrelser tilhørende Kulturministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Børne- og Undervisningsministeriet og i et vist omfang for styrelser og institutioner tilknyttet øvrige ministerier. Desuden vil Det Kgl. Bibliotek forhandle licenser for Regions- og Universitetshospitalerne.

KB – Nationalt Licenskonsortium betjener ikke kommuner, private virksomheder og NGO'er.

2 Konsortiets forhandlingsområde

2.1 Hvad KB - Nationalt Licenskonsortium forhandler

Indholdet af KB's licensportefølje defineres af institutionernes behov og består fortrinsvis af aftaleprodukter i hovedkategorierne elektroniske tidsskrifter, databaser, elektroniske referenceværker og e-bøger. Andre relevante produkter, f.eks. elektroniske studie- og forskningsunderstøttende værktøjer kan omfattes.

2.2 Hvornår KB - Nationalt Licenskonsortium forhandler

KB - Nationalt Licenskonsortium skal fokusere sin indsats på forhandling af forlagsaftaler med en vis volumen, tilslutning (minimum to institutioner skal abonnere på produktet) og konsortiefordele. KB - Nationalt Licenskonsortium identificerer årligt eventuelle aftaler, der ikke lever op til ovennævnte krav og melder disse aftaler ud til institutionerne i årets første kvartal.

Nye aftaler kan etableres på baggrund af, anmodning fra institutioner eller initiativer fra KB - Nationalt Licenskonsortium. Den nærmere proces for etablering af nye aftaler fastsættes og kommunikeres til institutionerne af konsortiet. Konsortiet vurderer årligt et antal nye aftaler, der kan forhandles nationalt. KB – Nationalt Licenskonsortium har mulighed for at inkludere minimum fire nye aftaler årligt. Processen for udvælgelse aftales med institutionerne.

Engangskøb såsom arkiver, bogpakker og lignende forhandles ikke af konsortiet, men vi står gerne til rådighed i forhold til rådgivning om kontraktvilkår m.m.

3 KB - Nationalt Licenskonsortiums generelle forhandlingsprincipper

KB - Nationalt Licenskonsortium forhandler med det mål for øje at sikre de deltagende institutioner bedst mulige vilkår og lavest mulige priser. Gennem konference-deltagelse, efteruddannelse og vidensdeling med internationale partnere sikrer KB - Nationalt Licenskonsortium, at konsortiets forhandlingspraksis, -strategier og -kompetencer løbende udvikles og tilpasses. Ud over principper beskrevet i dette dokument er KB - Nationalt Licenskonsortiums forhandlinger, uanset måden, der forhandles på, desuden altid underlagt bestemmelser, reguleringer og begrænsninger defineret i dansk lovgivning, nationale politikker og strategier, herunder den nationale strategi for Open Access, der specificerer krav om selvarkiveringsrettigheder for forskere tilknyttet de institutioner KB - Nationalt Licenskonsortium forhandler på vegne af.

3.1 Omfang og løbetid

KB - Nationalt Licenskonsortium indgår som udgangspunkt kun én aftale per forlag, der kan omfatte mange produkter. Aftalen skal omfatte alle produkter, der tilbydes

NOTAT

Oktober 2019

Side 2/7

Opdateret september 2020

konsortiets medlemmer. Aftaler indgås typisk for 1-3 år ad gangen og følger altid kalenderåret. KB - Nationalt Licenskonsortium indgår kun flerårige aftaler i det omfang, dette er til økonomisk fordel for de deltagende institutioner, og disse, i tilfælde af fusion, spaltning eller budgetnedskæringer, har mulighed for at forlade aftalen før dens ordinære udløb.

NOTAT

Oktober 2019
Side 3/7

Opdateret september 2020

3.2 Prismodeller og prispolitik

KB - Nationalt Licenskonsortiums aftaler skal være teknisk administrerbare og baseret på gennemskuelige prismodeller. KB - Nationalt Licenskonsortium arbejder for, at der anvendes tidssvarende, relevante elementer, som eksempelvis institutionstype, antal brugere, forbrugsmønstre eller kombinationer af samme.

KB - Nationalt Licenskonsortium fokuserer på, at indgåede aftaler skal specificere, den pris, individuelle institutioner i forskellige institutionskategorier skal betale for individuelle produkter, og de leverancer eller services, der er omfattet af aftalen. Konsortie- og volumenrabatter skal specificeres.

3.3 Brugsrettigheder

KB - Nationalt Licenskonsortium forhandler med udgangspunkt i at sikre institutionerne flest mulige brugsrettigheder til det licenserede indhold. KB - Nationalt Licenskonsortiums modellicens samler de ideelle rettigheder, data- og serviceleverancer, der danner udgangspunkt for alle forhandlinger.¹

3.4 Data- og serviceleverancer

I tillæg til brugsrettigheder arbejder KB - Nationalt Licenskonsortium for at sikre institutionerne mest mulig værdi for deres investering ved at lade forskellige data- og serviceleverancer indgå i aftalegrundlaget med individuelle forlag, hvor det er relevant. Heriblandt titellister til link resolvers, minimering af fortrolighedsklausuler, tilsending af accepteret artikelformat til forfatter/institution m.m. Yderligere specifikation findes i modellicensen.

4 Hvordan KB - Nationalt Licenskonsortium forhandler

Konsortiets forhandlinger gennemføres af KB - Nationalt Licenskonsortiums forhandlerteam med afsæt i Universitetsdirektørudvalgets strategiske forhandlingsmål, nærværende principper samt under hensyntagen til den pågældende aftales særlige karakteristika og historik. Forhandlingerne omfatter således pris, betingelser for brug,

---

¹ Seneste version kan rekvireres af institutionerne ved henvendelse til KB - Nationalt Licenskonsortium.

samt en række standard data- og serviceleverancer², bl.a. levering af forbrugsstatistik. Forhandlinger skal indledes senest i slutningen af 1. kvartal året før en ny aftale skal træde i kraft. Ved særlige aftaler af stor finansiel og strategisk betydning tilrettelægges det forberedende arbejde i Den Forhandlingsforberedende Gruppe.

NOTAT

Oktober 2019
Side 4/7

Opdateret september 2020

4.1 Dialogstruktur

KB - Nationalt Licenskonsortium sikrer gennem den etablerede forvaltningsstruktur med Danske Universiteter ved Universitetsdirektørudvalget (UDU), at universiteterne har mulighed for at levere strategisk input til forhandlingerne i form af strategiske forhandlingsmandater. Sådanne mandater gives direkte af UDU til KB. Som del af dialogstrukturen indgår en høringsfase med DTUB, SDUB og CBSB samt professionshøjskolerne og erhvervsakademierne. KB - Nationalt Licenskonsortium kan desuden ved behov konsultere institutionerne på specifikke aftaler.

Undervejs i forhandlingerne orienterer KB - Nationalt Licenskonsortium alle tilsluttede institutioner om forhandlingernes overordnede fremdrift eller mangel på samme.

4.2 Forhandlinger

De konkrete forhandlinger foretages af et forhandlingsteam, der består af en eller flere personer fra Det Kgl. Bibliotek – Nationalt Licenskonsortium med mulighed for følgeskab af andre personer, som skønnes relevante for forhandlingen fx rektorer, direktører, dekaner eller tilsvarende.

4.3 Afslutning af forhandlinger

Forhandlingerne afsluttes, når KB - Nationalt Licenskonsortium vurderer, at det bedst mulige resultat er opnået. Beslutninger om permanent eller midlertidigt at afbryde forhandlinger med individuelle forlag på grund af utilfredsstillende resultater kan tages af KB - Nationalt Licenskonsortium efter godkendelse hos UDU.

4.4 Teknisk forlængelse

Tekniske forlængelser af aftaler forsøges så vidt muligt undgået. KB - Nationalt Licenskonsortium kan dog af hensyn til årets samlede driftsopgaver og ressourcer drøfte teknisk forlængelse af individuelle aftaler, der ellers skulle genforhandles, med UDU. En teknisk forlængelse kan kun ske for ét kalenderår ad gangen.

5 Institutionernes tilmelding

5.1 Årlig tilmeldingsrunde

I november måned gennemfører KB - Nationalt Licenskonsortium i det licensadministrative system den årlige runde for tilmelding til ny- eller genforhandlede aftaler.

---

² KB - Nationalt Licenskonsortium registrerer alle aftaler i det licensadministrative system på en række standardområder, der gør det nemt for individuelle institutioner at identificere, hvorvidt standardbetingelser for brug, samt essentielle data- og serviceleverancer er omfattet.

Institutioner, der allerede er tilmeldt flerårige aftaler, har mulighed for at framelde sig disse, typisk op til 3 måneder før årets udløb, i det omfang forudsætninger for framelding er opfyldt.³

En aftale medfører som regel adgang fra 1. januar det efterfølgende år. Der kan forekomme adgangsproblemer i starten af året, hvis forhandlinger og/eller fakturering trækker ud, men det tilstræbe, at det ikke forekommer. KB - Nationalt Licenskonsortium har ikke mulighed for at tilbyde individuelle institutioner tilpassede deadlines for tilmelding.

KB - Nationalt Licenskonsortium skal forud for tilmeldingsrunde sikre, at institutionerne har adgang til alle relevante oplysninger om aftaler, herunder oplysninger om pris og betingelser for brug.

I tilfælde, hvor en aftale løber ud, inden en ny er forhandlet på plads, skal KB - Nationalt Licenskonsortium søge at sikre berørte institutioner fortsat adgang ("grace access"), mens forhandlingerne færdiggøres.

Institutionens til- og framelding til individuelle aftaler foretages i det licensadministrative system af institutionens aftalekontaktperson. Det er institutionens ansvar at sikre, at til- og framelding sker inden for de kommunikerede deadlines.

5.2 Eftertilmelding

Visse aftaler giver mulighed for eftertilmelding. Deadline for eftertilmelding, hvor dette er muligt, er 30. juni. Tilmelding efter denne dato til konsortiets aftaler er ikke mulig. Eftertilmelding giver i nogle tilfælde mulighed for, at prisen tilpasses i forhold til, hvor mange resterende måneder af året, institutionen har adgang.

6 KB - Nationalt Licenskonsortiums øvrige services

6.1 Fakturering af institutionerne

KB - Nationalt Licenskonsortium modtager og betaler fakturaer fra forlag vedrørende indgåede aftaler tidligst, når der foreligger en kontraseret kontrakt for den pågældende aftale og tidligst 14 dage før kontraktens aftaleperiode påbegyndes. KB - Nationalt Licenskonsortium fakturerer i juni måned alle institutioner for de licenser, de har indgået det pågældende kalenderår. Evt. restfakturering gennemføres i oktober. Institutioner har ikke mulighed for individuelle aftaler omkring fakturering.

NOTAT

Oktober 2019

Side 5/7

Opdateret september 2020

---

³ Forudsætning for framelding af en aftale før dennes ordinære udløb er typisk dokumentation for pålagte budgetnedskæringer. I licensen er det omtalt i forbindelse med opt-out muligheder.

6.2 Forbrugsstatistik

KB - Nationalt Licenskonsortium indsamler statistik for de indgåede aftaler i det licensadministrative system, i det omfang statistikken stilles til rådighed fra forlag til brug for beregninger på forbrug på konsortieniveau. Individuelle institutioner kan til enhver tid se disse tal i CM for deres egen institution og vil efter årsskiftet få tilsendt forbrugsstatistik fra det forgangene år på de ressourcer, som institutionerne ikke selv kan hente senest 15. februar.

6.3 Support

Alle betjente institutioner kan gennem det licensadministrative systems supportfunktion stille spørgsmål til sekretariatets medarbejdere og bede om hjælp og assistance. På hverdage og uden for ferieperioder, tilstræber KB - Nationalt Licenskonsortium at besvare alle supportsager inden for to arbejdsdage. For at sikre effektiv og hurtig support har KB - Nationalt Licenskonsortium udarbejdet en tjekliste, som institutionerne skal anvende, inden de opretter en supportsag. Tjeklisten er tilgængelig i det licensadministrative system under menuen "mere→materialer".

6.4 Kommunikation

KB - Nationalt Licenskonsortium udsender i løbet af året en række "hilsner" til institutionerne, der orienterer og minder om årets aktiviteter og vigtigste deadlines. I det licensadministrative system, er der mulighed for individuelt at tilpasse, hvilken information man ønsker at modtage fra KB - Nationalt Licenskonsortium.

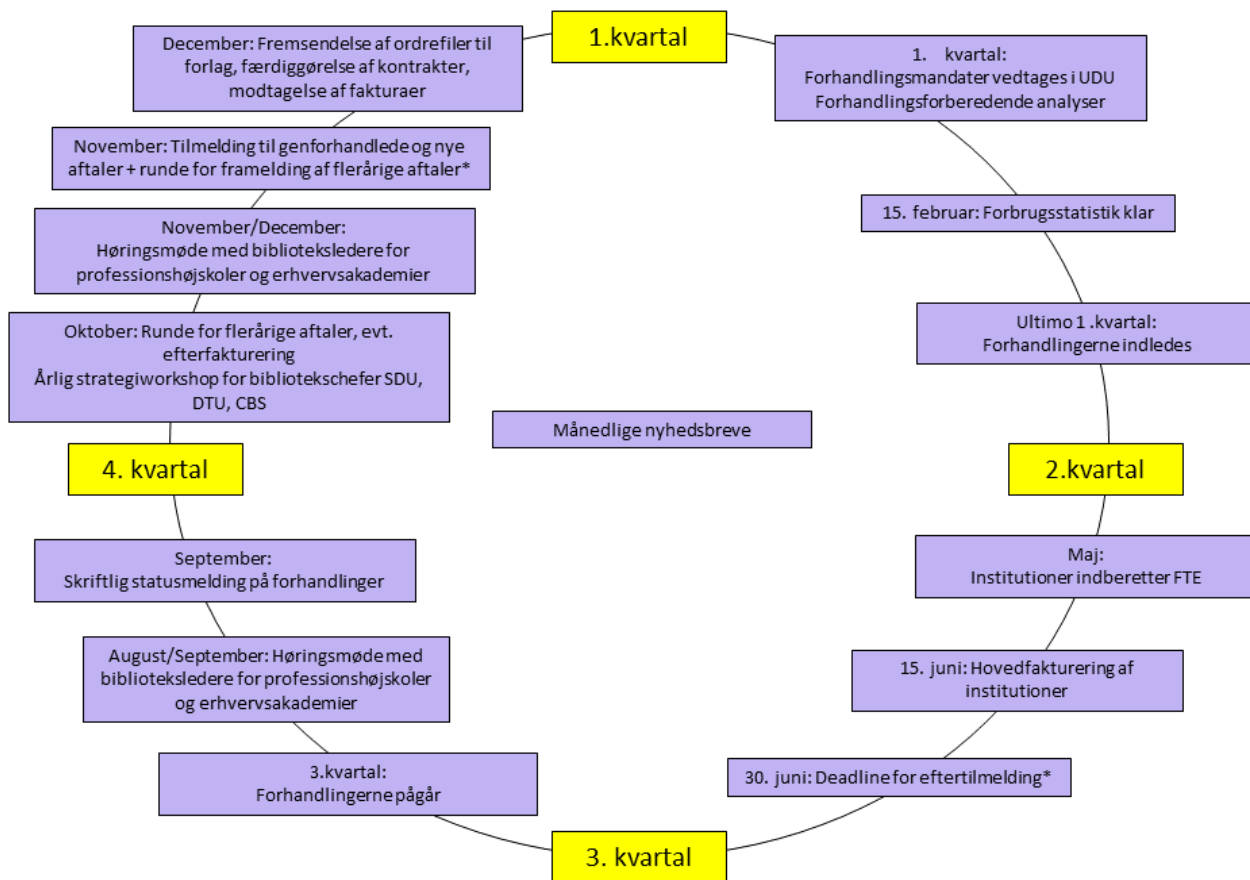

NOTAT

Oktober 2019
Side 6/7

Opdateret september 2020

KB – Nationalt Licenskonsortium Årshjul For Licensområdet

*på visse betingelser